

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl soudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M., ve věci

žalobce: ■■■, narozen dne ■■■
státní příslušnost Ukrajina
bytem ■■■

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2019, č. j. OAM-1066/ZA-ZA11-K02-2018,

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 29. 5. 2019, č. j. OAM-1066/ZA-ZA11-K02-2018, se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Žaloba

1. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto, že jeho žádost ze dne 11. 12. 2018 o udělení mezinárodní ochrany je podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), nepřípustná, a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo podle § 25 písm. i) téhož zákona zastaveno.
2. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný nedostatečně posoudil nové skutečnosti, které bez jeho zavinění nebyly předmětem zkoumání v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Konkrétně upozorňoval na vyhlášení válečného stavu v několika částech Ukrajiny výnosem ukrajinského parlamentu ze dne 26. 11. 2018 v důsledku přímé konfrontace mezi ukrajinským a ruským námořnictvem v Azovském moři. Žalobce zdůraznil, že s ohledem na současnou situaci na Ukrajině může válečný stav být znovu kdykoliv vyhlášen a ozbrojený konflikt může opět propuknout v agresivní válečné podobě.
3. Žalobce konstatoval, že pochází z města Doněck, kde nejsou příznivé životní podmínky, obchody jsou špatně zásobené, dochází k občasně střelbě, která může zasáhnout civilisty, ve městě je přítomna vojenská technika a vojáci bývají často agresivní. Před návratem žalobce varoval i jeho děda, který se do Doněcku vrátil. O špatné bezpečnostní situaci na východě Ukrajiny včetně negativního dopadu na civilní obyvatelstvo hovoří řada zpráv mezinárodních organizací, např. Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, UNHCR, či International Crisis Group. O tomto tématu informují také světová média. I z dokumentu MVČR OAMP: Ukrajina - Informace OAMP ze dne 14. 9. 2018 vyplývá, že na Ukrajině je situace napjatá a nestabilní.
4. Vnitřní přesídlení označil žalobce za nereálné řešení své situace, neboť nemá jinde než v Doněcku materiální a rodinné zázemí, a má informace, že doněčtí občané čelí v případě přesídlení v rámci Ukrajiny nepřátelskému chování ze strany obyvatel západoukrajinských oblastí, které může vyústit i ve fyzické útoky.
5. Žalobce dále uvedl, že se vzhledem k věku obává odvodu do armády. V případě aktivizace vojenských sil by totiž zcela jistě došlo k jeho zapojení do ozbrojeného konfliktu. Upozorňoval na porušování příměří, používání zakázaných zbraní a porušování Ženevských úmluv při zacházení se zajatci. Vzhledem k uvedenému žalobce nesouhlasil s názorem žalovaného, že odvod do armády není azylově relevantní skutečností. V případě, že žalobce bude do armády odveden, nelze vyloučit ohrožení jeho života a zdraví vážnou újmou či smrtí v boji. V případě vyhýbání se vojenské povinnosti mu pak hrozí trest odnětí svobody na 2 až 5 let, přičemž ukrajinské věznice se vyznačují nízkým standardem dodržování lidských práv.
6. Z uvedených důvodů žalobce požadoval zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného. Dle žalobce byly v jeho případě splněny podmínky minimálně pro

udělení doplňkové ochrany podle
 § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

II. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě trval na správnosti napadeného rozhodnutí. Uvedl, že při rozhodování o opakované žádosti žalobce vzal v úvahu všechny žalobcem tvrzené skutečnosti, shromáždil adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu žalobce a přihlédl k nim. Z informací žalovaného vyplývalo, že v letech 2015 a 2016 došlo ke stabilizaci bezpečnostní situace na Ukrajině a k ozbrojeným konfliktům dochází pouze na hranici území kontrolovaném povstalcí a ukrajinskou armádou (tzv. linie dotyku). Ukrajinská ústava a zákony garantují svobodu vnitřního pohybu, emigrace a návratu do vlasti, ukrajinská vláda dbá na dodržování lidských práv a základních svobod vnitřně vysídlených osob.
8. K námitce žalobce, že ve vyhlášení válečného stavu v několika částech Ukrajiny výnosem ukrajinského parlamentu ze dne 26. 11. 2018, bylo třeba spatřovat novou skutečnost, která opravňovala podání opakované žádosti o mezinárodní ochranu v České republice, žalovaný uvedl, že válečný stav se týkal pouze několika oblastí Ukrajiny, přičemž žalobci nic nebránilo ve vnitřním přesídlení do oblasti, které se válečný stav netýkal.
9. Žalovaný dále konstatoval, že složitou situaci ve městě Doněck vzal při svém rozhodování v úvahu a poukázal právě na možnost vnitřního přesídlení do oblasti, která konfliktem zasažena není. Co se týče námítky žalobce, že vnitřní přesídlení v rámci Ukrajiny možné není, protože obyvatelé západoukrajinských oblastí se k vysídleným občanům z válečných oblastí chovají nepřátelsky, žalovaný uvedl, že z vlastní činnosti a z oficiálního stanoviska Zastupitelského úřadu České republiky v Kyjevě je mu známo, že vnitřní přesídlení v rámci Ukrajiny možné je. Žalovaný citoval z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 5. 1996, č. j. 6 A 571/94 - 25, dle kterého nepřátelské jednání, ba dokonce ani slovní či fyzické útoky směřované k určité skupině obyvatel, nejsou samy o sobě ještě pronásledováním relevantním z hlediska udělení mezinárodní ochrany, za předpokladu, že nejde o součást státní politiky. Jestliže orgány státní moci takové jevy cíleně potírají, nelze mluvit o pronásledování ani tam, kde možnosti státních orgánů nejsou dostatečné a opatření nemají stoprocentní a trvalý efekt.
10. Žalovaný také trval na tom, že strach z odvodu do armády nemůže být azylově relevantním důvodem, protože branná povinnost je občanskou povinností žalobce. Nenastoupení k výkonu vojenské služby je trestným činem i podle českých zákonů. Na Ukrajině je navíc umožněno absolvovat i náhradní vojenskou službu.
11. S ohledem na uvedené skutečnosti žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III. Zjištění ze správního spisu

12. Dne 11. 12. 2018 podal žalobce opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, k níž dne 14. 12. 2018 poskytl údaje dle § 10 odst. 2 zákona o

azyly. Žalobce sdělil, je státním příslušníkem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, křesťanského vyznání. Nikdy nebyl politicky angažován, je zdravý, svobodný a bezdětný. Ve vlasti žil naposledy ve městě Doněck. V České republice pobýval od roku 2015 na základě udělené doplňkové ochrany na 24 měsíců, která mu následně nebyla prodloužena. V jiných státech o udělení mezinárodní ochrany nežádal. Na území České republiky naposledy vstoupil dne 3. 10. 2018. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl zavedení válečného stavu na Ukrajině a celkově nestabilní situaci ve vlasti.

13. O žádosti žalobce rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím, ve kterém uvedl, že vycházel především z výpovědi žalobce, jím doložených materiálů, spisového materiálu shromážděného k jeho předchozí žádosti o mezinárodní ochranu a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z Informace OAMP - Ukrajina - Situace v zemi ze dne 25. 4. 2019, Informace MZV ČR, č. j. 110372/2018-LPTP ze dne 16. 5. 2018 a Zprávy ČTK: Ukrajinský parlament schválil výnos o válečném stavu ze dne 26. 11. 2018.
14. První žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice žalobce podal dne 20. 3. 2015. O žádosti bylo rozhodnuto žalovaným dne 13. 5. 2015 tak, že žalobci byla mezinárodní ochrana udělena ve formě doplňkové ochrany s platností do 22. 5. 2017. Žalobce v průběhu správního řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 20. 3. 2015 označil za důvod k podání žádosti výhradně skutečnost, že v případě jeho návratu do vlasti by mu hrozilo odvedení do armády a že ve válce bojovat nechce. Ze stejných důvodů tehdy odmítal návrat do vlasti. Tento důvod neshledal žalovaný jako relevantní z hlediska zákona o azylu. Žalovaný však na základě posouzení bezpečnostní situace na Ukrajině konstatoval, že v Doněcké oblasti, odkud žalobce pochází, probíhal tehdy takový ozbrojený konflikt, v němž nebylo možné vyloučit pro žalobce jako civilistu přímé a bezprostřední nebezpečí ohrožení vážnou újmou, což bylo důvodem pro udělení doplňkové ochrany.
15. Dne 2. 5. 2017 podal žalobce žádost o prodloužení doplňkové ochrany, která mu rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 2. 2018 prodloužena nebyla. Správnost rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany byla následně přezkoumána a potvrzena krajským i Nejvyšším správním soudem. V odůvodnění rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany se žalovaný znovu zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině a konstatoval, že je zhoršená pouze v Doněcké a Luhanské oblasti a že situaci na územích kontrolovaných kyjevskou vládou lze považovat za bezpečnou, stabilní a bez aktů porušování lidských práv ze strany státních orgánů, s fungujícím právním systémem pro potlačování negativních jevů. Žalovaný se na základě množství zdrojů podrobně zabýval faktickou a právní realitou přesídlení ve vztahu k poměrům na Ukrajině i k osobním poměrům žalobce a zhodnotil, že žalobce má reálnou zákonem danou možnost usídlit se kdekoliv na území pod kontrolou ukrajinské vlády, tam bez hrozby navrácení do Doněcké oblasti pobývat a v případě zájmu požádat o uznání statutu vnitřně vysídlené osoby. Dle zjištění žalovaného si žalobce podáním žádosti o prodloužení doplňkové ochrany chtěl upravit svůj pobyt v České republice, což však měl učinit v režimu zákona 326/1999 Sb., o pobytu

cizinců a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

16. Naprosto stejné motivy svého odchodu z vlasti a neochoty se do ní vrátit uvedl žalobce i v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tj. obavu z návratu do vlasti pro nestabilní bezpečnostní situaci. Ohledně údajné nové skutečnosti uvedené žadatelem, kterou mělo být vyhlášení válečného stavu na Ukrajině dne 26. 11. 2019, žalovaný poukázal na to, že válečný stav byl omezen teritoriálně na některé části střední a východní Ukrajiny a časově na 30 dnů, rovnou měrou se dotkl velké většiny obyvatel Ukrajiny a byl vyhlášen v souladu s právním řádem Ukrajiny. Dále správní orgán konstatoval, že od 2. 2. 2019 bezpečnostní situace na Ukrajině nedoznala výrazných změn, tj. že zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, kde se bezpečnostní konflikty soustřeďují k tzv. linii dotyku, a ve zbytku země je situace nezměněná a zcela stabilní. Žalobci tedy nic nebrání, aby se usadil v jiné oblasti vlasti a využil dostupné formy podpory vnitřně přesídlených osob, čímž se žalovaný podrobně zabýval v rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany ze dne 2. 2. 2018.

IV. Posouzení soudem

17. Krajský soud po zjištění, že napadené rozhodnutí je způsobilé k přezkumu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) a žaloba byla podána v zákonné lhůtě, tj. dle § 32 odst. 1 zákona o azylu před uplynutím patnácti dnů od doručení napadeného rozhodnutí žalobci, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání tohoto rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
18. Podle současné právní úpravy může cizinec opakovaně učinit prohlášení o mezinárodní ochraně (až na zákonné výjimky) a následně podat novou žádost o udělení mezinárodní ochrany bez jakéhokoli časového limitu. Opakovaná žádost je však podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Řízení o nepřipustné žádosti se podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví.
19. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96 konstatoval, že „*správní orgán v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí v souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu zkoumat,*

zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. To tedy znamená, že přípustnost opakované žádosti je třeba posuzovat jak z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení azylu, tak z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení doplňkové ochrany. Přitom i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či zjištění pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, nemůže být podle názoru rozšířeného senátu považována za žádost shodnou, a tudíž nepřijatou, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“

20. Z výše uvedeného vyplývá, že institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času, např. změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele. V posuzované věci žalovaný zcela správně uzavřel, že žalobce v opětovné žádosti o udělení mezinárodní ochrany žádné skutečnosti, které by odpovídaly shora popsaným východiskům, netvrdil. Žalovaný v napadeném rozhodnutí jasně vyložil, že žalobce v opakované žádosti uváděl naprosto shodné motivy odchodu z vlasti a neochoty se na Ukrajinu vrátit, jako v průběhu správního řízení o prodloužení doplňkové ochrany, konkrétně obavu z návratu do vlasti pro nestabilní bezpečnostní situaci.
21. Žalovaný v souladu s názorem rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (viz shora citovaný rozsudek ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96) dostatečně posoudil aktuální situaci na Ukrajině na základě informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v zemi původu (str. 4 napadeného rozhodnutí). Žalovaný také správně posoudil skutečnost, že válečný stav byl ukrajinskými orgány vyhlášen na omezeném území (10 pobřežních a pohraničních oblastí) na časově omezenou dobu (1 měsíc) a nebyl prodloužen. Závěru žalovaného, že na Ukrajině nedošlo k zásadním změnám v politické a bezpečnostní situaci, které by bylo možné posuzovat jako nové ve smyslu zákona o azylu a které by mohly zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nelze ničeho vytknout. Ani vyhlášený válečný stav v oblastech přilehlých k Rusku bezpečnostní situaci na Ukrajině azylově relevantním způsobem nezhoršil. Rozhodně nelze hovořit o takové změně poměrů v zemi původu, která by mohla mít za následek porušení zásady „non refoulement“ v případě navrácení žalobce.
22. Zprávy o situaci na Ukrajině citované žalobcem v žalobě obsahovaly informace ohledně bezpečnosti situace a Ukrajiny, o nichž žalovaný v průběhu řízení shromáždil dostatečné množství objektivních a obecně uznávaných a vyvážených podkladů z ověřených zdrojů. Citované zprávy navíc nemají svým obsahem žádný

bezprostřední vztah k žalobci, neobsahují žádné informace o azylově relevantním pronásledování žalobce, odůvodněnosti jeho strachu z pronásledování ani skutečnosti vypovídající o reálně hrozícím nebezpečí vážné újmy v případě žalobcova návratu do vlasti.

23. Žalobcovy obavy z odvodu do armády neshledal žalovaný azylově relevantními již při prvním posouzení žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu, žalobce navíc tento důvod v nyní posuzované žádosti ze dne 11. 12. 2018 ani výslovně nezmiňoval.
24. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65: *„Ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu představuje jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do dalšího opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Jedná se přitom o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté, tzv. res iudicata, resp. v daném případě res administrata.“*

V. Závěr a náklady řízení

25. S ohledem na shora uvedené dospěl soud k závěru, že žalobní námitky nejsou důvodné, a proto žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
26. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalovaný správní orgán, ten ale náhradu nákladů řízení nežádal, ostatně mu žádné náklady řízení přesahující běžný rámec činnosti správního orgánu nevznikly, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu
a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec dne 20. prosince 2019

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.
soudkyně